

References

Manifestations of corruption in the education system: prevention and counteraction: study guide / K.A. Babenko, N.G. Didenko, M.V. Kondrashova et al. Kyiv: Gramota, 2015. 184 p.

Anti-corruption program of the MIA of Ukraine for 2020 - 2022. URL: <https://mvs.gov.ua/upload/1/2/0/9/3/6/jd7dMyX7iwD1QU6wdUm1itYer700H1b6VeUm5p1j.docx> (accessed 15.09.2022).

Content and organization of educational and social and humanitarian work in university departments: guidelines for the organization of educational and social and humanitarian work / Compiled by Y.M. Hurtov; edited by A.V. Titarenko. Kh. 2019. 129 p.

Одержано: 17.09.2022

Олександр Васильович ПАБАТ,

*доцент кафедри адміністративного права і процесу факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

ЩОДО СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО КОРУПЦІЙНІ ТА ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ ДІЯННЯ

Нині інформаційний простір перевантажений. Значення та вплив інформації на всі процеси в суспільстві постійно зростає. Більшість людей мають гаджети, що дозволяють поширювати інформацію миттєво. Текстовий, аудіо та відео контент містить різну інформацію, в тому числі, й щодо корупції в Україні. Попри численні повідомлення в мережі інтернет про корупційні й пов'язані з корупцією діяння, негативну суспільну реакцію на неї та наявність низки державних органів, що протидіють корупції реалізувати таку інформацію вдається відносно рідко.

Вважаємо, перспективним є напрямок діджиталізації держави щодо отримання, накопичення та можливості обробки повідомлень про корупційні й пов'язані з корупцією діяння, зокрема, суб'єктів та схем. Нині кожен державний орган має свої джерела отримання інформації про корупцію. Проте, попри врегульовані в законодавстві процедури через низку причин, як-то латентності, сприйняття корупції, зневіри у можливість реакції з боку керівників відповідно до законодавства України, недовіри до державних інституцій та інших ситуація змінюється на краще повільно. Розуміння того, що будь-яке повідомлення про корупцію лишиться в базі даних довічно, а доступ до такої інформації будуть мати різні суб'єкти, в тому числі, й уповноважені розслідувати такі випадки й притягувати до відповідальності, вважаємо, може змінити ставлення до таких повідомлень як заявника так і суб'єктів, уповноважених проводити розслідування чи перевірки за отриманою інформацією.

Приклади реєстрів, що допомагають здійснювати аналітику та отримувати інформацію щодо певних категорій суб'єктів вже існують, в тому числі, й в Україні. Так, Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення це портал, де міститься інформація про всіх фізичних та юридичних осіб, які вчинили корупційні правопорушення. Адмініструє цей реєстр НАЗК. На початок жовтня 2022 року цей реєстр містить близько 46000 записів, з них близько 11800 за кримінальні правопорушення і близько 26000 за адміністративні правопорушення. Записи вносяться за рішеннями, що набрали законної сили. Реєстр же повідомлень про корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення має інформаційний характер, тому доступ до нього повинен бути в межах повноважень відповідного суб'єкту.

Такий реєстр дозволить систематизувати інформацію про корупцію в країні. Використання аналітики реєстру дозволить отримати підґрунтя для законодавчих ініціатив. Правоохоронним органам, суб'єктам протидії корупції такий реєстр дозволить користуватися масивом інформації щодо конкретного суб'єкта, фіксувати тенденції, планувати оперативні заходи виходячи з циклічності певних видів діяльності суб'єктів тощо. Фіксація інформації за суб'єктами дозволить узагальнювати інформацію як щодо фізичних, так і щодо юридичних осіб, що стануть об'єктом більш пильної уваги з боку правоохоронних органів.

Створення єдиного реєстру повідомлень про корупційні та пов'язані з корупцією діяння дозволить створити систему дублювання моніторингу, на кшталт ізраїльської, коли за можливими корупційними діями здійснюється контроль різними урядовими відомствами і громадськими організаціями. Ці організації можуть узагальнювати досліджувану інформацію, виявляти можливі корупційні місця чи суб'єкти, та у разі їх виявлення інформувати органи розслідування. В Україні слід створити умови публічності звернень, що містить інформацію про корупцію і умови, за яких, репутація людини, замішаної в корупційному скандалі, вкрай небажана. Попри рівність всіх перед законом дієвим було б створення законодавчого підґрунтя, що вимагатиме від посадових осіб доводити свою непричетність до корупційних дій.

Також, навіть непідтверджені повідомлення дадуть можливість зв'язати їх з подальшими витратами посадових осіб, що не підтверджені відповідним рівнем доходів.

Громадянське суспільство також повинно мати можливість стежити за динамікою негативних явищ у суспільстві пов'язаних з корупцією. Прозорість протидії корупції дозволить використовувати надзвичайно високу роль громадської думки, суспільства в цілому через резонанс від оголошення досліджень та аналітики реєстру.

Уповноважений державний орган на ведення реєстру та перевірку та узагальнення інформації щодо корупції повинен повідомляти про наявну інформацію відповідні органи для вживання необхідних заходів.

Систематизовані повідомлення про корупцію дозволять вивчати методи роботи потенційно схильних до корупції державних органів з метою виявлення можливих слабкостей в системі управління та у випадку необхідності рекомендувати вжити відповідних заходів їх главам [1].

Основною проблемою реалізації такого проекту – створення єдиного реєстру повідомлень про корупційні та пов'язані з корупцією діяння є складність програмного забезпечення, що охопить інформаційні ресурси всіх державних органів, органів місцевого самоврядування, державних установ, підприємств тощо, а також, підтримка реєстру та фінансування його створення та функціонування.

Ще однією проблемою може стати значна кількість необґрунтованих повідомлень про корупцію чи повідомлень, що не містять конкретної інформації про корупцію, котрі все одно висітимуть в базах даних. Проте, систематизація повідомлень про корупційні та пов'язані з корупцією діяння та їх фіксування з можливістю їх аналізу та обробки, належної реакції на такі повідомлення, вважаємо, може позитивно вплинути на стан протидії корупції в Україні.

Наостанок відмітимо, що доцільність створення єдиного реєстру повідомлень про корупційні та пов'язані з корупцією діяння та порядок його функціонування та застосування є питаннями дискусійними, тому подальші обговорення такої можливості є доцільними.

Список бібліографічних посилань

1. Чепелюк В. Досвід зарубіжних країн у боротьбі з корупцією. Проекти ВГО "Успішна Україна". 2021. URL: <http://uspishnaukraina.com.ua/uk/strategy/69/244.html>.

Одержано: 04.10.2022

Юрій Іванович ПАРШИН,

старший науковий співробітник навчально-наукової лабораторії з дослідження проблем протидії організованій злочинності та корупції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор економічних наук, професор;

Максим Григорович БОГУСЛАВСЬКИЙ,

науковий співробітник навчально-наукової лабораторії з дослідження проблем протидії організованій злочинності та корупції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ОСНОВНІ МОДЕЛІ ВІДМИВАННЯ ДОХОДІВ, ОТРИМАНИХ НЕЗАКОННИМ ШЛЯХОМ

Забезпечення економічної безпеки є пріоритетним напрямком діяльності держави. Одним з напрямків вирішення цього питання є створення